

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 08-08-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/4926/08-08-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 106/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 09-04-2014, σε συνέχεια της από 05-03-2014 συνεδρίασής της και κατόπιν αναβολής της συζήτησης κατά την 12-02-2014, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, Λ. Κοτσαλής, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, ως εισηγητής, Π. Τσαντίλας και Κ. Χριστοδούλου, τακτικά μέλη. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν οι ειδικοί επιστήμονες-υπάλληλοι του Τμήματος Ελεγκτών Ι. Λυκοτραφίτης, Γ. Ρουσόπουλος και Αν. Χρυσάνθου, ως βοηθοί εισηγητή, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικού-Οικονομικού, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Στη συνεδρίαση της 05-03-2014 και μετά από κλήση της Αρχής (Γ/ΕΞ/8166/24-12-2013) παρέστησαν ως εκπρόσωποι της εταιρείας με την επωνυμία «INFOASSIST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ» και το δ.τ. «INFOASSIST Α.Ε.» η Ανδρομάχη Γεωργοπούλου, δικηγόρος και ο Α, νόμιμος εκπρόσωπος, και εξέφρασαν τις απόψεις της ως άνω εταιρείας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 19 και 22 Οκτωβρίου 2012 επιτόπιο διοικητικό έλεγχο

στις εγκαταστάσεις που διατηρούν από κοινού οι εταιρείες «PANNEP ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Π.Ε.» (εφεξής «PANNEP») και «ADD ONE ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ», σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η) του ν. 2472/1997. Μετά από την ολοκλήρωση του ελέγχου, η ομάδα ελέγχου συνέταξε το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα.

Κατά τον έλεγχο, και μετά από ανάλυση των πειστηρίων προέκυψαν στοιχεία για την εταιρεία «INFOASSIST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ» και το δ.τ. «INFOASSIST Α.Ε.» (εφεξής Infoassist και υπεύθυνος επεξεργασίας), όσον αφορά σε επεξεργασία μη δημόσια διαθέσιμων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς συγκατάθεση των υποκειμένων. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8171/24-12-2013 κλήση της Αρχής εστάλη στην εταιρεία Infoassist, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, περιγραφή των πειστηρίων που συνελέγησαν και άπτονται του αντικειμένου των δραστηριοτήτων του.

Στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα ελέγχου των δύο εταιρειών που αναφέρθηκαν παραπάνω αναφέρεται ότι βρέθηκαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει με βεβαιότητα ότι η Infoassist έλαβε από τις ανωτέρω εταιρείες αρχεία με προσωπικά δεδομένα.

Από τα ευρήματα του πορίσματος επισημαίνονται ιδιαίτερα τα παρακάτω:

α) Αλληλογραφία μέσω ηλ. ταχυδρομείου στις 21/7/2008 που αφορά σε πώληση από την PANNEP μέσω επικοινωνίας που διενεργείται από το B@hol.gr στην Infoassist αρχείου με αριθμούς που είναι ενεργοποιημένοι και τα στοιχεία των κατόχων τους (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ταχ. κώδικα, πόλη, τηλέφωνο και σε κάποιες περιπτώσεις και επάγγελμα), για συγκεκριμένα εύρη τηλεφωνικών αριθμών (ranges) που συνολικά αφορά σε πάνω από 75000 αριθμούς.

β) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 7/7/2008 από B@hol.gr προς runner@otenet.gr, με θέμα “Fw: list order”, όπου αναγράφεται «αρακαλώ για την αποστολή των 10.000 records για Θεσσαλονίκη, τιμολόγηση Infoassist όπως συνημμένο αρχείο».

γ) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 3/6/2008 από B@hol.gr προς runner@otenet.gr, με θέμα “list order” που προηγείται του ως άνω β). Στο μήνυμα αναγράφεται

«Χρειαζόμαστε για την Infoassist τα παρακάτω:Επαρχία, ιδιώτες, με εισόδημα άνω των 10.000€ για αρχ ‘-μη ανακτήσιμο τμήμα-’ αι κατά προτίμηση περιοχές όπως Χαλκίδα, Θήβα, Πάτρα, Λάρισα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Γιάννενα, Τρίπολη. 10.000 records ανά περιοχή. Πότε μπορείτε το συντομότερο να μας την στείλετε?».

δ) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 19/6/2008 από B@hol.gr προς info@runner.net.gr και runner@otenet.gr με θέμα “logarismos”, όπου αναγράφεται «Περιμένω νέα από την Infoa ‘-μη ανακτήσιμο τμήμα-’ σχετικά με τη βάση που έχετε ετοιμάσει. Εν τω μεταξύ και εφόσον έχετε πληρωθεί από τις εταιρίες Infoassist & Eutorel, θα πρέπει άμεσα να τακτοποιήσουμε το λογαριασμό μας μέχρι σήμερα (δείτε συ ‘-μη ανακτήσιμο τμήμα-’ μμένο xls συμφωνίας). Παρακαλώ ενημερώστε με σχετικά με την έκδοση του τιμολογίου μου προς εσάς και την πληρωμή μου την ίδια ημέρα, όπως έχουμε συμφωνήσει».

ε) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 11/6/2008 από B@hol.gr προς runner@otenet.gr με θέμα “FW: list erotiseis?”, όπου αναγράφεται «Παρακαλώ ετοιμάστε και αυτή τη λίστα για την Infoassist για όλη την Ελλάδα.Πότε το συντομότερο μπορούμε να έχουμε και τις 2 βάσεις? Με τις πληρωμές από Infoassist και Eurotel είστε OK? Πραγματοποιήθ αν?».

στ) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 3/6/2008, που προηγήθηκε του ως άνω ε). Στο μήνυμα αναγράφεται « Κύριε Γ καλημέρα, Μπορείτε να μας βοηθήσετε με τα παρακάτω? Είναι για την Infoassist. Υπάρχουν τέτοια στοιχεία? Κάτοικοι περιοχών Κατερίνη, Λάρισα, Βόλος, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Θήβα, Λιβαδειά, Χαλκίδα.Χαρακτηριστικά: Εγγεγραμμένοι άνεργοι, Χήρες- Χωρισμένες (Μονογονεϊκές οικογένειες με γυναίκα αρχηγό), Οικονομικοί μετανάστες, Πολύτεκνες οικογένειες,, Πολύτεκνες οικογένειες, Αμεα».

ζ) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 3/6/2008, απάντηση στο ως άνω στ), όπου αναγράφεται «Από τις παρακάτω κατηγορίες, έχουμε μ ‘-μη ανακτήσιμο τμήμα-’ πολύτεκνες οικογένειες και οικονομικούς μετανάστες. Αν σας ενδιαφέρει να κάνουμε μέτρηση, ενημερώστε με».

η) Μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 3/6/2008, απάντηση στο ως άνω ζ), όπου αναφέρεται «Ναι παρακαλώ προχωρήστε στη μέτρηση για τις περιοχές που σας έδωσα αλλά και πανελλαδικά (σύνολο χώρας)».

Τέλος, στη βάση δεδομένων πελατών της PANNER (“timolog.dbf”) περιλαμβάνονται και τα στοιχεία της “INFOASSIST ΑΕ ΥΠΗΡ.ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠ/ΝΙΩΝ” με την Β να εμφανίζεται ως αρμόδιο πρόσωπο για επικοινωνία.

Με το υπ’ αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1826/20-03-2014 απαντητικό της υπόμνημα η εταιρεία Infoassist υποστηρίζει, συνοπτικά, ότι *«η εταιρεία ενδιαφερόταν για τη λήψη στοιχείων υποψηφίων πελατών, ήτοι αποκλειστικά ονοματεπώνυμο, περιοχή και τηλεφωνικό αριθμό, δίχως κανένα απολύτως ειδικότερο προσδιοριστικό στοιχείο, πολλώ δε μάλλον αυτών που εμπίπτουν στην έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»*. Αναφέρει δε πως *«οι ανάγκες της εταιρείας για την εξεύρεση των υποψηφίων αγοραστών των προϊόντων των πελατών της περιορίζονταν αυτονόητα, λόγω της εξαιρετικά μικρής οικονομικής αξίας του προς πώληση προϊόντος (τηλεφωνικές συνδέσεις) στη συστηματοποίηση και κατηγοριοποίηση των δημόσια προσβάσιμων λιστών συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας, προκειμένου να διευκολύνεται η εκτέλεση των ανατεθέντων στην εταιρεία συμβάσεων, ..., ενώ δεν υπήρχε ούτε η ανάγκη ούτε το ενδιαφέρον, εμπορικό ή οικονομικό, ιδίως βάσει οικονομικών κριτηρίων»*. Αρνείται δε ότι περιήλθαν σε γνώση της εταιρείας δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τονίζοντας ότι από κανένα σημείο του Πορίσματος και της κλήσεως δεν προκύπτει επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Η εταιρεία αναφέρει επίσης ότι δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο η αληθής ιδιότητα υπό την οποία κλήθηκε προς ακρόαση, αφού αορίστως αναφέρεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δίχως να προκύπτουν από πουθενά τα προσδιοριστικά της ιδιότητας αυτής στοιχεία, όπως απαιτείται από το αρ. 2 παρ. ζ του ν. 2472/1997. Σημειώνει ότι δε γίνεται καν διάκριση της απειλούμενης κύρωσης για τη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά το γεγονός ότι ο Νόμος προβλέπει διαβάθμιση των κυρώσεων, ανάλογα με το είδος, την έκταση και της βαρύτητα της καταλογιζόμενης παράβασης. Τέλος, υποστηρίζει ότι, περί επιβολής κυρώσεων θα πρέπει πριν την έκδοση της πράξης, ήδη κατά το στάδιο της άσκησης του δικαιώματος ακρόασης, οι λόγοι που καλείται ο διοικούμενος να είναι πλήρεις, σαφείς και αιτιολογημένοι, ώστε να μπορεί να αμυνθεί αποτελεσματικά, δίχως να αρκεί απλή αναφορά των νομικών διατάξεων ή παράθεση των αποδείξεων, δίχως περαιτέρω διασταύρωση και αξιολόγηση.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερθέντων στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και αναφορά στα διαμειφθέντα της συνεδρίασης της 05-03-2014, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

Επίσης, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών επεξεργασίας (αρχή της αναλογικότητας).

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν συντρέχει μία από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου εξαιρέσεις, οπότε είναι νόμιμη η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το αρ. 2 του ν. 2472/1997, ως συγκατάθεση νοείται «κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο της επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν».

Για τη συγκεκριμένη επεξεργασία, το σύννομο της επεξεργασίας χωρίς συγκατάθεση κρίνεται με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) του ν. 2472/1997, αφού δεν συντρέχει άλλος λόγος επεξεργασίας από όσους αναφέρονται στο ίδιο άρθρο. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...), και υπό τον όρο ότι

τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

3. Ειδικότερα, αναφορικά με τους όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης, η Αρχή στη με αρ. 26/2004 Απόφαση-Οδηγία για τη «νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας» ρύθμισε το σχετικό ζήτημα. Η Αρχή αναγνωρίζει την απευθείας προώθηση ως νόμιμη δραστηριότητα στο πλαίσιο του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων και γενικότερα του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Αυτό θεμελιώνεται από την επιλογή τόσο του ενωσιακού όσο και του εθνικού νομοθέτη να προβλέπει το δικαίωμα αντίρρησης σε τέτοιες δραστηριότητες και όχι να τις απαγορεύει. Ωστόσο, στη βάση της γενικής θεωρίας της ορθής ισορροπίας των αντικρουόμενων ατομικών δικαιωμάτων (δικαίωμα της προσωπικότητας και δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων) καθορίζονται οι κανόνες για τη νόμιμη συλλογή και χρήση των προσωπικών δεδομένων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της απευθείας προώθησης επιτρέπεται: α) με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων) ή β) χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου όταν τα δεδομένα συλλέγονται από αα) δημόσιους καταλόγους (π.χ. τηλεφωνικούς καταλόγους συνδρομητών, επαγγελματικούς καταλόγους όπως ο Χρυσός Οδηγός, καταλόγους εμπορικών εκθέσεων ή το νέο γενικό εμπορικό μητρώο για εταιρείες και εμπόρους), ή ββ) όταν το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων δημοσιοποίησε τα δεδομένα του για συναφείς σκοπούς ή γγ) βάσει της πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής. Τα δεδομένα που συλλέγονται για τους προαναφερθέντες σκοπούς μπορούν να περιλαμβάνουν μόνο όνομα, ταχυδρομική διεύθυνση και επάγγελμα.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου προκύπτει ότι η εταιρεία Infoassist παρέλαβε αρχεία με προσωπικά δεδομένα από την εταιρεία PANNEP, συγκεκριμένα ονοματεπώνυμο, περιοχή και τηλεφωνικό αριθμό. Οι επικοινωνίες πραγματοποιούνται για λογαριασμό της Infoassist από την Β, αλλά η

τιμολόγηση γίνεται προς την Infoassist. Αποδεικνύεται ότι η Infoassist προμηθεύτηκε τα παραπάνω αρχεία με δεδομένα φυσικών προσώπων για όλη την Ελλάδα με διάφορα κριτήρια (βλ. τα ως άνω μηνύματα γ), στ), ζ) και η)). Επομένως, προκύπτει ότι η Infoassist επεξεργάστηκε αρχεία φυσικών προσώπων με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία παρέλαβε από την εταιρεία PANNEP. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) του ν. 2472/1997, η Infoassist αποτελεί τον υπεύθυνο της επεξεργασίας για τα δεδομένα αυτά. Τούτο άλλωστε αναφέρεται και στην κλήση, ενώ ήταν σε γνώση της τόσο τα πειστήρια όσο και οι ενδεχόμενες παραβάσεις για τις οποίες εκλήθη.

Ο συγκεκριμένος σκοπός επεξεργασίας είναι καθορισμένος, σαφής και, κατ' αρχήν νόμιμος. Ωστόσο, η αγορά των εν λόγω αρχείων έγινε, όπως προκύπτει από τα ευρήματα του ελέγχου, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (εισόδημα, πληροφορίες για τον αριθμό μελών οικογενείας, τυχόν αναπηρία (ΑΜΕΑ), πολύτεκνες οικογένειες, οικονομικοί μετανάστες) ως προς τα πρόσωπα που θα περιέχονται σε αυτές για τα οποία οι σχετικές πληροφορίες δεν μπορούν να προκύψουν από δημόσια προσβάσιμες πηγές και δεν περιορίζονται σε όσα η Αρχή έχει ορίσει. Ως εκ τούτου, βάσει των ανωτέρω, η εταιρεία Infoassist παραβίασε τις θεμελιώδεις επιταγές που οι διατάξεις του άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 θέτουν για τη νομιμότητα κάθε συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5. Ενόψει της βαρύτητας της παράβασης που διαπιστώθηκε, του πλήθους των περιπτώσεων που διαπιστώθηκε ότι ελήφθησαν αρχεία με προσωπικά δεδομένα, του αριθμού των προσώπων που αφορούσε η επεξεργασία, του είδους των προσωπικών δεδομένων, καθώς και του γεγονότος ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σκοπούσε με τις ανωτέρω ενέργειες οπωσδήποτε να αποκομίσει κέρδος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας και η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή :

Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 του ν. 2472/1997, στην

εταιρεία με την επωνυμία «INFOASSIST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ» και το δ.τ. «INFOASSIST Α.Ε.» πρόστιμο 7.500 Ευρώ για την ως άνω διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997, καθώς επίσης και καταστροφή κάθε σχετικού αρχείου με προσωπικά δεδομένα που συλλέχτηκε με τον τρόπο που αναφέρεται στο σκεπτικό της παρούσας κατά παραβίαση των ως άνω άρθρων, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου